

Grunde, som have bestemt os til at slutte os til Lovudkastet.

Monrad: Jeg for mit Bedkommende er aldeles enig med den ærede Ordfører i, at efter Overgangstidens Udløb skal der ikke lægges Dueltighedsprøve. Meningsforskjelligheden bestaaer deri, at jeg mener, at Overgangstiden først skal indtræde efter længere Tids Forløb, og at den skal deles i to Dele saaledes, at den bliver mindre streng efter et vist Antal Aars Forløb, og dernæst, at Prøverne aldeles skulle ophøre efter 10 Aars Forløb. Det Spørgsmaal, om en Dueltighedsprøve er nødvendig eller ikke nødvendig, skal jeg slet ikke gaae ind paa, da mit Forslag gaaer ud paa, at den skal aldeles ophøre efter en vis Tids Forløb, og i saa Henseende slutter jeg mig til den Grundtanke, som i Lovforslaget er udtalt. For mit Bedkommende bliver derfor Spørgsmaalet ene og alene det, om det er hensigtsmæssigt, at man i en saadan Overtgangstid som den, jeg har tilladt mig at foreslaae, bibeholder disse Prøver og gradvist løser de Haand, som nu hvile paa Næringsdriften. Det forekommer mig da at være indlysende, at man ved at følge Lovudkastets Bestemmelse, som er tiltraadt af Udvalgets Fleertal, ikke gjør et, men to Spring, idet man ikke alene affaaffer Mesterprøven, men tillige den Prøve, som var nødvendig for at blive Svend. Jeg synes, at man slutter sig nøiere til en jævn Udvikling af Forholdene, naar man lader en lempeligere Prøve bestaae endeel Aar, efterat den strengere Prøve er bortfalden. Ved at gaae denne Vej slutter man sig til den Fremgangsmaade, som vi ellers her pleie at følge, idet vi altid med lempelig Haand have taget fat paa og forandret bestaaende Forhold. Vi have taget fat med lempelig Haand, dengang der var Tale om det privilegerede Hartkorn, og vi ere overhovedet i alle saadanne Forhold gaaede frem paa en lempelig Maade. Efter min Mening vilde det derfor være i Strid med den af os hidtil fulgte Fremgangsmaade, dersom vi nu vilde slutte os til hyderligere gaaende Forslag. Der er her i Salen troer jeg ogsaa stadig taget Hensyn til de Duffer og Ansuelser, der ere udtalte af et

stort Antal af vore Medborgere, og jeg tvivler meget paa, at man, naar der f. Ex. forelaa en stærk og kraftig Udtalelse fra Bondestanden, lige imod dens Duffer vilde gjøre saa pludselige og gennemgribende Forandringer i Tingenes Tilstand, som her er Tale om. Jeg tvivler ligeledes paa, at man vilde gaae den Vej, naar der fra Embedsstanden forelaae stærke og bestemte Udtalelser imod at gjøre gennemgribende Foranstaltninger med Hensyn til deres hele Eksistens; man vilde i saa Tilfælde tage Hensyn dertil. Vi have havt Exempel paa, hvorledes man er vegen tilbage for en stærk og bestemt Udtalelse af et betydeligt Antal Gods-eiere mod en vis Ordning af Forholdet mellem Godseier og Bonde, — og jeg maa finde det aldeles rigtigt; men jeg vilde rigtignok finde det aldeles urigtigt, dersom man blev saa fremmet ved denne Udtalelse, at man ogsaa vilde vige tilbage for de Grundsaetninger, der nu for snart over hundrede Aar siden ere blevne udtalte af Administrationen med Hensyn til de offentlige Stiftelsers Gods, og i den Grad blev fremmet, at man ikke engang i den Henseende vilde ordne Forholdet; men jeg holder mig overbevist om, at Frygten eiheller vil gaae til en saadan Overlighed. Det er saaledes ogsaa aldeles i sin Orden og Noget, der er velbegrundet, naar vi nu tage Hensyn til de Udtalelser, der have fundet Sted fra en stor Deel af dem, hvis Interesser blive saa stærkt berørte ved dette Lovforslag. Det stemmer, som sagt, aldeles med den Fremgangsmaade, vi sædvanligt have brugt, naar vi tage et saadant Hensyn, og det er i Sandhed et lempeligt Hensyn, der tages dertil, dersom Forsamlingen bestemmer sig for mit Forslag.

Jeg kan forøvrigt ikke nægte, at denne hele Sag stiller sig for mig, om jeg saa maa sige, i et mere politisk Lys end maaffee for mange af de ærede Herrer, der mere see paa Sagens egen indre Bessaffenhed. Vi maae vel overveie, at det stadigt har været og endnu er en stor Klage fra Kjøbstædernes Side, at man har udslettet Forskjellen imellem Kjøbstæderne og Landet ved Valgloven og derved tilintetgjort den Indflydelse, som Kjøbstæderne ellers kunde have, dersom de stode sammen som en